

Egy hónap Besanconban

Ismerkedés a nyelvoktatás legújabb módszereivel

FRANCIAORSZÁG számos városában rendeznek nyári egyetemeket. Ezek közé tartozik Victor Hugo szülővárosa, Besancon is, a Jura hegységben, a svájci határ közelében. „Spanyol kisváros”, hiszen csak XIV. Lajos király uralkodása idején hódították vissza a spanyoloktól, s amely még máig is megtartott bizonyos spanyol vonásokat: főleg az épületek mutatnak spanyol hatást. Az idők folyamán túl szűknek bizonyultak a régi erődítmény védőfalai, a város egyre jobban kiterjeszkedett, a modern városrész ma is egyre fejlődik a Doubs folyó mentén. Ma már százhuszezer lakosa van, és a hagyományos óragyártáson kívül számos ipari létesítménnyel gazdagodott.

Besancon nyaranta változatos modern Bábellé változik. Itt ad egymásnak találkozókat a világ minden részéből érkező több mint ezer diák és tanár. Vannak, akik itt kezdenek ismerkedni a francia nyelvvel, vannak, akik tökéletesíteni akarják nyelvtudásukat, vagy a francia nyelv tanításának pedagógiai módszereit. Az egyetem nyelvi tanszéke egyik úttörője volt az audio-vizuális módszerek kidolgozásának, számos jól felszerelt laboratóriummal rendelkezik. Célja, hogy kipróbált és bevált módszereit továbbadja mindazoknak a nyelvtanároknak, akik hatékonyabban akarják tanítani a francia nyelvet.

A PEDAGÓGUSOK számára szervezett tanfolyamon —

melyen e sorok írójának alkalma volt az idén nyáron részt venni — két tagozat közül lehetett választani. Az irodalmi kurzuson elsősorban francia irodalmi alkotások vizsgálatával foglalkoztak, szövegelemzéssel és szövegkritikával. A pedagógiai kurzuson alkalmuk volt a résztvevőknek megismerkedni a nyelvészet és a nyelvoktatás legújabb eredményeivel, a *strukturális nyelvészlelettel*, a *generatív nyelvtudománnyal*, a *pszicholingvisztikával*.

Mindez olyan megvilágításban került bemutatásra, mennyiben lehet a tudomány legújabb eredményeit a nyelvoktatásban hasznosítani. Valamivel gyakorlatibb jellegű előadásokon megismerkedtek a résztvevők a laboratóriumi oktatás lényegével, oktató jellegű magnetofonszalagok készítésének módjával, ezek alkalmazásával, strukturális gyakorlatok összeállításával és alkalmazhatóságával. Külön viták keretében mindenki elmondhatta saját tapasztalatait. A rendszeres gyakorlat a nyelvi laboratóriumokban lehetővé tette a hallottak gyakorlati megvalósítását. A fonetika és szótani előadásokon a mai francia nyelvvel ismerkedhettek a hallgatók. A gyakorlati nyelvtudás elmélyítését szolgálták a tárgyalási órák.

A pedagógiai, illetve nyelvészeti előadásokon kívül elhangzott számos *művelődéstörténeti előadás* is. Ezeket a következőképpen lehetne csoportosítani: a városral és a földrajzi környezettel fog-

lalkozó előadások; a francia sajtó és a közigazgatási intézmények bemutatása; a huszadik század legjelentősebb francia íróiról és költőiről tartott előadások. Ezek közül csak néhányat említünk: Aragon, Eluard, Valéry, Claudel és mások. Képzőművészeti előadások természetesen vetített képekkel: az impresszionizmusról, a futurizmusról, Picasso művészetéről. A huszadik század zenéje, hanglemezek bemutatásával: Debussy, Franck, a Couperin dinasztia. A modern francia film és filmszínház útja, a költészet és a filmművészet kapcsolata. Bemutatásra került a francia *nouvelle vague* számos kiemelkedő alkotása.

A MEGLEHETŐSEN zsúfolt program ellenére számos alkalom adódott az ismerkedésre. Közvetítőként a francia nyelv szolgált. Spontán viták alakultak ki a résztvevők között pedagógiai és nyelvészeti kérdésekben. Közösen szervezett kirándulások alkalmat adtak a környék néhány érdekes geológiai képződményének megtekintésére, a híres burgundiai borvidék valamint Le Corbusier egyedülálló alkotásának, a *ronchamp-i kápolná*nak megismerésére. Így vált még szívesebb ez az érdekes és tanulságos egy hónap.

Szentimrei Lászlóné

Novi Sad-i vendégek az Allam és Jogtudományi Karon

A Novi Sad-i egyetem és a József Attila Tudományegyetem között ez évben kötött egyezmény alapján október hó elején többnapos látogatást tett egyetemünkön dr. Vladimír Kapor professzor, a Novi Sad-i egyetem jogi karának dékánja és dr. Gyetvai Károly professzor a polgári jogi tanszék professzora.

A jugoszláv vendégek több alkalommal megbeszélést folytattak dr. Kemesen Bélával, az Allam- és Jogtudományi Kar dékánjával, az egyezményrel kapcsolatos feladatok konkretizálásáról. A megbeszélések alapján megállapodtak a karok közötti oktatók és hallgatók, valamint tudományos kiadványok cseréjére vonatkozóan, s a már meglévő kapcsolatok további szélesítésére.

A vendégek szegedi tartózkodásuk során meglátogatták a Kar intézeteit, baráti beszélgetést folytattak a Kar tanszékvezetőivel, a Párt, a Szakszervezet és a KISZ szervezet képviselőivel; résztvettek a kari tanácsülésen is. Meglátogatták a megyei bíróságot, ahol a jogalkalmazás időszervi problémáival kapcsolatosan megbeszélést folytattak a megyei bíróság elnökével, valamint résztvettek és felszólaltak a megyei bíróság polgári kollegiumi ülésén.

Dr. Vladimír Kapor dékán „A jugoszláv polgári

Dr. Vladimír Kapor a novi sadi egyetem jogi karának dékánja megtartja előadását.

jog új vonásai” címmel nagy érdeklődéssel tartott előadásában bemutatta a jugoszláv polgári jognak a második világháború óta bekövetkezett fejlődését, s azokat az eredményeket, melyeket a polgári jog területén a szocialista jogalkotás létrehozott. Dr. Gyetvai Károly professzor pedig a hallgatók részére „A társas termelés és szervezeti társulás formái a jugoszláv mezőgazdaságban” címmel tartott előadást, amelyben bemutatta a jugoszláv mezőgazdaság időszervi problémáit és a fejlődés irányát.

A jugoszláv vendégek megtekintették Szeged nevezetességeit és nagy elismeréssel nyilatkoztak a városról. Elutazásuk előtt kifejezték azon nézetüket, hogy e kölcsönös látogatások a két felsőoktatási intézmény baráti kapcsolatának, együttműködésének a kezdetét jelentik s annak a reményüknek adtak kifejezést, hogy a jövőben a kapcsolatok még szorosabbra válnak és bizonyára mindkét intézmény működésére gyümölcsözően éreztetik hatásukat.

Universitas

Városszéli házak ajtaján bekopogató poros köpenyű férfiak, országutaknak a széllel is latinul társalgó vándorai — a középkorban a diákok voltak az universitas egyetemességének szimbólikus képviselői, ők képviselték össze Európa nevezetesebb egyetemét pusztá letűkkel. A magyar diákok Prágától Párizsig mindenhol eljutottak, ahol megsejtették a tudomány igazi otthonait. A tudomány révén így társult a szűkebb haza nagyvilággá, haladó tanok és forradalmi felfedezések elterjedésének lehetőségét így fejezték ki a személyes kapcsolatok. Szeged szülőitei és — századunkban — azóta híressé vált, vagy névtelen egyetemistái mindig részt vállaltak Európa népeinek öntudatlan vagy tudatos ismerkedési törekvéseiből, amelyeknek napjainkban új és fejlettebb formái alakultak ki.

Már nem csak hónap, de hét sincs, hogy ne érkezne külföldi vendég valamelyik szegedi felsőoktatási intézménybe, és tengerenken is átjut a híre az egyetem neves professzorainak, akiknek egyike éppen a közelmúltban tartott előadásokat a távoli Délamerikában a potosi egyetemen. A potosi „Tomas Frias” Autonóm Egyetem és a Szegedi József Attila Tudományegyetem között múlt év végén kelt egyezménynek, melyet az akkor hazánkban tartózkodó bolíviai rektor, Abelardo Villalpando úr írt alá, egyik pontja azzal foglalkozik, hogy „a megállapodások hatálya kiterjed a Szegedi József Attila Tudományegyetemre és rajta keresztül a Magyar Népköztársaság többi egyetemére.” A Tudományegyetem tekintélyét szimbolizálja ez a mondat, azt a hírnevet, amelyről szívesen ejt szót minden külföldi látogató, s amelyet az intézmény éppen az utóbbi években kialakított külföldi kapcsolatai révén ért el.

Az idei október legfontosabb eseményének 18-19-én voltak részesei a József Attila Tudományegyetem és a Novi-

Sadi Egyetem képviselői. Még szinte fel sem száradt a tinta a tavasszal kötött barátságai egyezményen, s már konkrét megállapodásokat írt alá dr. Ladislav Koncar professzor, prorektor és dr. Szabó Zoltán akadémikus, rektor. Az okmány kiadványcseréről, tanrendek és oktatási programok kölcsönös megküldéséről tárgyal, hallgatók szakmai gyakorlatáról és dolgozók cseréüldetéséről beszél. 1967-ben a Nemzetközi gazdasági kapcsolatok jogi kérdései című nemzetközi tanácskozáson, amelyet Szegeden rendeznek meg, részt vesz két jugoszláviai oktató, a zágrábi nemzetközi vásár alkalmából megrendezendő tudományos üléseken a szegedi jogtudományi két szakcsoport viszonya a látogatást. A természettudományi kar hat főle acta megküldését tervezi és a földrajz és földtan szakos hallgatók terepgyakorlatának együttes szervezését.

Az adatok és szürke szavak mögött azonban sokkal több a lehetőség. Az a tény, hogy a szegedi bölcsészettudományi kar a novi sadi filozófiai kar két oktatóját meghívja a novemberi szegedi irodalomtörténeti vándorgyűlésre — nem sokat mond. Am a két név: dr. Bori Imréné és dr. Sinkó Erviné azt is jelzi, hogy lehetőség nyílt a szegedi és novi sadi irodalomkutatás és általában az irodalom közéletére, amely mindkét fél számára gazdagodást jelentene, s tovább az előbb idézett mondat szellemében; rajta keresztül talán az egész magyar irodalom s irodalomkutatás számára is. Egy tény a sok közül, ahogy az októberi megállapodás is csupán szerény dátum a József Attila Tudományegyetem történetében. Mégis a többivel együtt — jelkép. Azé a barátság, amely a hazát ellentmondásokkal súlyos századunkban is behelyezi a „népek hazájába”, azé az emberi gondolat, amely a tudományok őrzőinek, az egyetemeknek közéletével is egyre teljesebbé válik.

Veress Miklós

Politechnikai oktatás külföldön

Először 1963-ben mentek tőlünk hallgatók a Nyitrai Tanárképző Főiskolára tanulmányi gyakorlatra, és fogadtunk onnan diákokat. Hamarosan kapcsolatba kerültünk a nyitraiakon kívül a prágai Károly Egyetem kutatóival. Kialakultak a kutatási témák, s a nemrég lezajlott háromnapos prágai tanácskozáson már azt is bejelentették, hogy jövőre német és lengyel kollégák is érkeznek majd az Eperjesen megrendezendő találkozóra — így foglalta össze a Szegedi Tanárképző Főiskola egyik legfiatalabb tanszékének, a műszaki tanszék vezetője, Timár András, az utóbbi néhány év fejlődését.

— Miről volt szó a prágai tanácskozáson?

A gyakorlati oktatás problémái

— Nemcsak nálunk, de Csehszlovákiában is rendkívül problematikus még az általános iskolai gyakorlati oktatás. Van tanterv ugyan, de korántsem teljesen tisztázva, hogy mit lehet adni az általános iskolások számára, mi az, ami a legproduktívabb lehet a gazdasági élet szempontjából, és mi az a minimum, amit a továbbtanulónak is tudniok kell. Konkrétan foglalkozunk különböző országok gyakorlati foglalkozási rendszerének tanulmányozásával és technikatörténeti kutatással. Ehhez nagy segítséget kapunk a prágai egyetemről. A legutóbbi értekezlet, amelyen hárman vettünk részt, Kozma Róbert és Szabó Tibor adjunktusok társaságában, a lengyel gyakorlati oktatásról foglalkozott többek között.

— Milyen tapasztalatokkal tért haza Norvégiából?

— Szeptember 6-22-ig voltam ebben a skandináv országban, mely Finnország és Svédország után harmadiknak valósította meg a szőlőjód módszert az általános iskolás gyerekek tanításában. A szőlőjód eredetileg a kézügyesség fejlesztésére álta-

lában vonatkozott, s még nem fejezte ki a konkrét ipari ismeretek elsajátítását. Mindenesetre a múlt században már tantervileg is létező Norvégiában a gyakorlati oktatás, és ezért örültem, hogy a Kulturális Kapcsolatok Intézetének és a Művelődésügyi Minisztériumnak pályázata alapján Norvégiába mehettek.

— Mi a különbség a gyakorlati oktatásban a magyar és norvég iskolák között?

— Szembeszökő különbség, hogy mennyire — sokszor túlzottan — önállóak a gyerekek. A norvégiek rendkívül fontosnak tartják az alkotóképesség kialakítását: a munkadarabok 50-60 százalékat az 5-9. osztályban már maguk tervezik, nagy szerepet játszik a szabaddézsi rajz. Mindenkit művészek akartok nevelni? — kérdeztem meg a kollégákat, s az egyik így felelt: Talán a matematikában és az ipari élethez nincs szükség alkotó fantáziára? A kérdés egyik kulcsa persze az, hogy Norvégia a világ viszonylagosan leg több villamosenergia termelő országa, és így természetesen, hogy az elektromos gépek elterjedtek és alkalmazták őket az általános iskolai gyakorlati foglalkozásokon is. Már az általános iskolások is laboratóriumban tanulják a fizikát, nem is beszélve a kémiáról.

Kölcsönös segítség

Tanszékünk, és remélhetőleg a főiskoláról kikerülő fiatalok számára is hasznosnak bizonyultak ezek a külföldi utak. Színes diafelvételeket hoztam magammal a gyönyörű tantermekről, a gyerekek munkájáról. A norvég kollégák segítségükkel biztosítottak, ha problémáink lennének és a tőlük kapott könyvek révén egyre jobban megismerem most már itthon a norvég gyakorlati oktatás rendszerét. Remélem, hogy ezek, akárcsak a csehszlovákiai példák segítségével lesznek a tudományos kutatásban, és a gyakorlati életben egyaránt (vm)

Szegedi Tanárképző Főiskola

Az új tanév számaiból

Az 1966/67-es tanévre 1131 hallgató iratkozott be a Tanárképző Főiskolán. A hallgatók többsége nő (896) és csak 20 százalék a férfi (235). Az arány eltolódása különösen az évfolyamok tekintetében érzékelhető: amíg a negyedikén 76 százalék (160), a harmadikon és másodikon 78 százalék (236 illetve 224), az első évfolyamon 82 százalék (276) a nők túlsúlya.

A kollégiumi férőhelyek száma ebben a tanévben 530. Így 106 férfi és 424 nőhallgató nyerhetett kollégiumi elhelyezést és ellátást.

Összesen 23 400 forintot kap havonta a főiskola 33 népköztársasági ösztöndíjas hallgatója. Megyei társadalmi ösztöndíjat hetven hallgató kap összesen havi 32 ezer forint, községi társadalmi ösztöndíjat ötvennyolc főiskolás összesen havi 46 ezer forint értékben. Tanulmányi ösztöndíjat havonta 70 ezer forintot fizetnek ki, a hallgatók több mint 74 százaléka részvétel rendszeres pénzbeli támogatásban havi 215 ezer forint összértékben.

Szakmai gyakorlaton: tanítási, üzemi, terepgyakorlaton és tanulmányi kiránduláson 1322 fő vett részt az új tanévben. A főiskola költségvetéséből 500 ezer forint fedezte a gyakorlatok összköltségét.

A szociális segély legmagasabb összegét 169 kintlakó és 371 kollégista veszi igénybe. A főiskola hallgatóinak tehát több mint 47 százaléka a legmagasabb szociális juttatásban részesül. A második fokozatot 241 hallgató kapja.

Az 1965/66-os tanévet a főiskola 3,37-es tanulmányi átlaggal zárta. A legjobb tanulmányi eredményt, 3,76-ot a negyedik, a leggyengébbét, 2,99-et a második (most már harmadik) évfolyam érte el. Nyolc kitűnő, hetvennyolc jeles és négyszázharom jó rendű hallgatója volt év végén az intézménynek és — százharmincnyolc elégtelen eredmény született. Az elmaradt vizsgák száma csak a második évfolyamon haladta meg a tízet, s viszonylag gyengébb átlagot érték el a marxista tárgyakból a főiskola hallgatói: 3,04-et.

József Attila Tudományegyetem KISZ-klubja

Rendezvények novemberben

- November 21. Klasszikus zene-est
- November 23. A Szegedi Egyetemi Színpad felolvasó színpadi sorozata: Balázs Béla: A kékszakállú herceg vára
- November 28. Klasszikus zene-est
- November 29. „Beszélgetésünk ösztönt!” Vita a KISZ-klubról
- November 30. Az Egyetemi Színpad felolvasó színpad sorozata: Vidám szatira-est